सृष्टा आपश्च वरुणश्चेति" श्रुतेस्तदेतत्कीर्त्तिश्च मनसो ज्ञानस्य कीर्तिहेतुत्वात्। आत्मपरोक्षं विश्रुतत्वं कीर्तिर्यशः स्वकरणसंवेद्यं विश्रुतत्वं व्युष्टिः कान्तिर्देहगतं लावण्यम्। ततश्च कीर्त्तिसम्भवात्कीर्त्तिश्चेति। समानमन्यत्" "अथ योऽयोर्द्ध्वः सुषिः स उदान आपादतलादारभ्योर्द्ध्वसूत्क्रमणादुत्कर्षाच्च कर्म कुर्वन्नित्युदानः स वायुस्तदाधारश्चाकाशस्तदेतत्। वाय्वाकाशयोरोजोहेतुत्वादोजो बलं महत्त्वाच्च महः इति। समानमन्यत्। ते वै एते यथोक्ताः पञ्च सुषिसम्बन्धात्मश्च ब्रह्मणो हार्दस्य पुरुषा राजपुरुषा इव द्वारस्थाः स्वर्गस्य हार्दस्य लोकस्य द्वारपालाः। एतैर्हि चक्षुःश्रोत्रवाङ्मनःप्राणैर्वहिर्मुखप्रवृत्तैर्ब्रह्मणो हार्दस्य प्राग्द्वाराणि निरुद्धानि। प्रत्यक्षं ह्येतदजितकरणतया वाह्यविषयासङ्गामृतप्ररूढत्वाच्च हार्दब्रह्मणि मनस्तिष्ठति। तस्मात्सत्यसङ्गमेते पञ्च ब्रह्मपुरुषाः स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपा इति। अतः स य एतानेवं यथोक्तगुणविशिष्टान् स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपान्वेदोपास्ते उपासनया वशीकरोति स राजद्वारपालानिवोपासनेन वशीकृत्य तैरनिवारितः प्रतिपद्यते स्वर्गं लोकं राजानमिव हार्दं ब्रह्म। किञ्चास्य विदुषः कुले वीरः पुत्रो जायते वीरपुरुषसेवनात्। तस्य चर्म्मोपाकरणेन ब्रह्मोपासनप्रवृत्तिहेतुत्वम्। ततश्च स्वर्गलोकप्रतिपत्तये पारम्पर्य्येण भवतीति स्वर्गलोकप्रतिपत्तिरेवैकं फलम्" भाष्यम्।

देवसू पु० सुवन्ति अनुजानन्ति सू–क्विप् देवाश्च ते सुवश्चेति कर्म०। अनुज्ञाकर्त्तृदेवभेदे। "स वै दीक्षते। स उपवसथेऽग्नीषोमीयं पशुमालभते तस्य वपया प्रचर्याग्नीषोमीयमेकादशकपालं पुरोडाशं निर्वपति तदनुदेवसुवां हवींषि निरुप्यते" शत०ब्रा० ५।२।२।१ "देवसुवां हवींषि विधित्सुस्तेषामग्नीषोमीयपशुपुरोडाशानन्तरभावित्वं वक्तुमाह उपवसथ इति उपवसथः सुत्यादिवसात् पूर्वमहः। तदनु देवसुवां हवींषि निर्वपति सुवन्त्यनुजानन्तीति सुवः देवाश्च ते सुवश्चेति देवसुवः तेषां देवसुवाम् "ओः सुपीति" पा०यणादेशः। प्रसविष्टत्वं चैषा माम्नायते "देवसुवामेतानि हवींषि भवन्ति एतावन्तो वै देवानां सवाः त एवास्मै सवान् प्रयच्छन्ति त एनं सुवत इति" भा०तत्तत्कर्मणि आधिपत्यादिकरणायानुज्ञाकर्त्तॄंश्च सवित्रादयो वरुणान्ता अष्टौ देवा यथाह यजु०९।३९ "सविता त्वा सवानां सुवतामग्निर्गृहपतीनां सोमो वनस्पतीनाम्। बृहस्पतिर्वाचं इन्द्रो ज्यैष्ठ्याय रुद्रः पशुभ्योमित्रः सत्यो वरुणो धर्मपतीनाम्" "सविता सवानां प्रसवानामाज्ञानामाधिपत्ये हे यजमान! त्वा त्वां सुवतां प्रेरयतु सर्वेषामाज्ञादानेऽधिकारी भवेत्यर्थः। अग्निः गृहपतीनां गृहस्थानामाधिपत्ये त्वां सुवताम्। सोमो वनस्पतीनां वृक्षाणामाधिपत्ये त्वां सुवतां वृक्षाः सर्वे तवोपकारकाः भवन्त्वित्यर्थः। बृहस्पतिर्वागर्थं त्वां सुवतां पाण्डित्याय प्रेरयतु यद्वा षष्ठ्यर्थे चतुर्थी वाच आधिपत्ये सुवताम्। इन्द्रोदेवो ज्यैष्ठाय ज्येष्ठभावाय त्वां सुवताम्। रुद्रः त्वां सुवताम्। मित्रो देव सत्यः सुपां सुलुगित्यादिना पा० चतुर्थ्याः सु आदेशः सत्याय सत्यवाक्याय सत्यं वदितुं त्वां सुवताम्। वरुणो धर्मपतीनां धर्मेश्वराणां धर्मशीलानामाधिपत्ये त्वां सुवताम्। सवित्रादयोऽष्टौ देवस्तृविषां देवास्त्वां नानाधिपत्यानि ददत्विति वाक्यार्थः" वेददी०।

देवसृष्ट त्रि० ३त०। देवेन सृष्टे "देवसृष्टो वा एषेष्टिर्यदाप्रयणेष्टिरनया" शत०५।२।३।९ देवसृष्टा उ इति च्छेदः "देवसृष्टो वा एषेष्टिर्यत् सौत्रामाण्यनया" ५।५।४।१४ मदिरिकायां स्त्री हेमच०।

देवसेना स्त्री ६त०। १सुराणां सैन्ये। "देवसेनां दानवैर्हि भग्नां दृष्ट्वा महाबलः" भा०व०२२२अ०। २प्रजापतेः कन्याभेदे सा च स्कन्दस्य भार्य्या षष्ठीति प्रथिता तत्कथा भा०व०२२४अ० "अहं प्रजापतेः कन्या देवसेनेति विश्रुता। भगिनी मे दैत्यसेना सा पूर्वं केशिना हृता"

"सदेवावां भगिन्यौ तु सखीभिः सह मानसम्। आगच्छावेह रत्यर्थमनुज्ञाप्य प्रजापतिम्। नित्यञ्चावां प्रार्थयते हर्त्तुं केशी महासुरः। इच्छत्येनं दैत्यसेना न चाहं पाकशासन। सा हृताऽनेन भगवन्! सुक्षाहं त्वद्बलेन तु। त्वया देवेन्द्र! निर्दिष्टं पतिमिच्छामि दुर्जयम्" इन्द्र उवाच "मम मातृष्वसेया त्वं माता दाक्षायणी मम। आख्यातन्त्वहमिच्छामि स्वयमात्मबलं त्वया" कन्योवाच "अबलाऽहं महाबाहो! पतिस्तु बलवान्मम। वरदानात् पितुर्भावी सुरासुरनमस्कृतः" इन्द्र उवाच "कीदृशन्तु बलं देवि! पत्युस्तव भविष्यति। एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं तव वाक्यमनिन्दिते!" कन्योवाच "देवदानवयक्षाणां किन्नरोरगरक्षसाम्। जेता यो हृष्टदैत्यानां महावीर्यो महाबलः। यस्तु सर्वाणि भूतानि त्वया सह विजेष्यति। स हि मे भविता